

A rendtartó falu

Székely falutörvények a XVIII. században

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

8. évfolyam

Programcsomag:

Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Vásárhelyi Judit

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	13-14 évesek
Ajánlott időkeret	45 perc
A modul közvetlen célja	Megmutatni a tanulóknak egy működő történelmi példát arra vonatkozóan, hogy a közösség képes lehet szabályozni saját életének legfontosabb területeit.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás – közösség, hagyomány; kapcsolatok – együttműködés, felelősség, szolidaritás; demokrácia – szabályalkotás; erkölcs és jog – szabályozás, törvények, döntés Tartalom: A szubszidiaritás (= a megfelelő helyen való döntés) elve. A hagyományos székely falu. Segítő szerepek és szabályok a XVIII. századi székely falvakban. Az erős közösségi szabályozás előnyei és hátrányai.
Megelőző tapasztalat	Az erdélyi társadalom fő jellemzőinek ismerete
Ajánlott továbbhaladási irány	Az önrendelkezés kérdéseivel foglalkozó témakörök
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: identitás A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információfeldolgozás, szabálykövetés Társas kompetenciák: együttműködés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: történelem Modulokhoz: Európai elvek és autonóm közösségek. A LEADER + Község program működése (szka210_51)
Támogató rendszer	Imreh István: <i>A rendtartó székely falu</i> . Kriterion Kiadó. Bukarest, 1973. 340. o. Imreh István: <i>Erdélyi hétköznapok 1750-1850</i> . Kriterion Kiadó. Bukarest, 1979 Imreh István: <i>A törvényhozó székely falu</i> . Kriterion Kiadó, Bukarest, 1983 Imreh István: <i>A természeti környezet oltalmazása a székely rendtartásokban</i> . In: R. Várkonyi Ágnes (szerk.): <i>Európa híres kertje</i> . Történelmi ökológiai tanulmányok Magyarországról. Orpheusz Kiadó. Budapest, 1993. 122–141. o. Szádeczky Kardoss Lajos: <i>A székely székek</i> . In: <i>Ódon Erdély</i> . Művelődéstörténelmi tanulmányok I. Magyar Hirmondó. Magvető Kiadó. Budapest, 1986. 133–150. o. Vásárhelyi Judit: <i>A fenntartó rend a szabad önkormányzatoknál</i> . Imreh István, az ökológiai fenntarthatóság régésze. In: <i>Ökotáj</i> , 27-28. sz., 2001/2, ill. http://epa.oszk.hu/00000/00005/00019/mester2.html

Módszertani ajánlás

A tanterem bútorzatát úgy célszerű elrendezni, hogy sok kis csoport tudjon benne egyidejűleg dolgozni.

A párokban vagy kis csoportokban feldolgozandó szövegek nehézsége különböző. Ezért, ha nagy a különbség a tanulók adottságai között, akkor érdemes odafigyelni rá, hogy kihez milyen nehézségű szöveg kerül.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Háttérinformációk (A székely társadalom. Erdőgazdálkodás és földhasználat a székely falvakban.)

Tanulói segédletek

D1 – Két forrásszöveg a szubszidiaritás elvének régi megfogalmazásával.

A szövegeket tartalmazó lapot három példányban kell lemásolni, majd szétvágni. Az így keletkező 6 szöveggel hat csoport fog dolgozni.

D2 – Csoportos feladatlap (A székely települések szerkezete) A lapból hat példányt kell készíteni a korábban kialakított hat csoport számára.

D3 – Szemelvények a székely falutörvényekből (a melléklet két oldalán összesen 12 szabály leírása található)

A csoportmunkához minden szabályból 1-1 darabra van szükség. Ha azonban a későbbiekben is használni akarjuk a segédletet, célszerű egy másolati példányt szétvágni.

D4 – Problémakártyák (a kisebb kártyákra szétvágható lap összesen 14 olyan helyzetet rögzít, amire megoldást kell keresni a székely falutörvények alapján)

Minden kártyából 1-1 példányra van szükség. Ha azonban a későbbiekben is használni akarjuk a segédletet, célszerű egy másolati példányt szétvágni.